राष्ट्रको राजनीतिमा युवाहरुको भूमिका

- डा. कर्णबिहादुर क्षाया -

कुनै पनि मुलुकको आकस्मिक घोलमेले मात्र त्यस देशको राष्ट्रिय जिवनको सरचना गर्न सकदछ भने युवाहरु आकस्मिक घोलका अग्रपक्तिका छात्रबल हुन् । राष्ट्रघाती सशस्त्र रक्तसंचार गराउने मुलुका दुस्कृती युवाहरु नै हुन् भन्ने तथ्य संसारको इतिहासले देखाइसकेको छ । २१ औ शताब्दीमा राज्य संचालकको केन्द्रीय कमाण्ड राजनीतिले गर्ने हुदा राजनीति र युवाहरुको सम्बन्ध अन्योन्याश्रितरुपमा स्थापित भएको पाइन सकिन्छ ।

हाम्रा युवाहरुले आजको परिस्थितिलाई बुझ्नु जरुरी छ । किनकी सन् १९९० को दशकमा विश्व राजनीतिमा देखिएको क्रान्तिद्वारको सवारीले वा प्रजातान्त्रिकरणको लहर होस् नेपालीका स्थानि आकाक्षाले सकस्मात र खुसी हान गरेन । हाम्रोहरु अधोगतिलर्फ लम्कदो । २० औ शताब्दीको अन्त्य मात्र होइन २१ औ शताब्दीको प्रारम्भ पनि हाम्रा लागि पीडादायक सावित भैसकेको छ । राष्ट्र, जीवन र मरणको दोसाधमा पुगेको छ ।

> **राष्ट्रको इतिहास मसीले मात्र लेखिएको हैन यो त युवाहरुको रगत, पसिना, अदम्य साहस र त्यागबाट सिर्जित हुन्छ । पुर्खले त्यागे, बुढ्यौले त्यागे, रामले त्याग अनि मात्र जनीहरुको सुनौलो इतिहास बन्यो । नेपालको भविष्य निर्धारण गर्न र सुनौलो इतिहास कोर्न अब युवाहरुले मात्र सकदछन् । राष्ट्रियता र युवाहरुको दीघयता कुनै पनि दुरी वा खाडल सिर्जना गरिएको भने त्यो सच्याउने सकिने गल्ती हुन जानेछ ।**

नेपाली जनताले प्रजातन्त्रको पुनर्स्थापनाको लागि गरेको त्याग सोचेभन्दा धेरै छ । युवाहरुका सपनाहरु चकनाचुर भए । अब नयां नेपालको निर्माण गर्न नेपाली राजनीति र अर्थतन्त्रमा नयां सम्भावनाको खोजी गर्नुपर्ने हुन्छ । त्यसको नेतृत्व र प्रतिफलको युवाहरुबाट मात्र हुनसक्ने कुरामा दुई मत छैन । तुही कुरुक्षेत्रे नयां प्रतिभा सिकाउन सकिदैन ।

हाम्रो राष्ट्रियताको भाषा नै त्यस्तो स्तरमा छ जो जसिले सही छैन । एकदा बुद्ध हराए सकदछु, कोही अलिक मर्न सकदछन् । हार जीतको पसार प्रचारको दौडी फरक होला तर राष्ट्रघात माफिदैनकी हुन्छ । देशले हजार वर्षे मध्यई सभी चढाउ आफ्नै युवा साहसले नै विश्वमञ्च राष्ट्रियताको रक्षा गरेका छन् । हाम्रा पूर्वजहरुले पनि यही गरेका थिए । 'पोड्डा वीर, अब कितनी, विद्युत युवा शीघ्र' अनेर हाम्रो वैदिक राष्ट्रिय प्रार्थनामा युवाहरुको भूमिकालाई अपेक्षा गरिएको छ । राष्ट्रको इतिहास मसीले मात्र लेखिएको हैन यो त युवाहरुको रगत, पसिना, अदम्य साहस र त्यागबाट सिर्जित हुन्छ । पुर्खले त्यागे, बुढ्यौले त्यागे, रामले त्याग अनि मात्र जनीहरुको सुनौलो इतिहास बन्यो । नेपालको भविष्य निर्धारण गर्न र सुनौलो इतिहास कोर्न अब युवाहरुले मात्र सकदछन् । राष्ट्रियता र युवाहरुको दीघयता कुनै पनि दुरी वा खाडल सिर्जना गरिएको भने त्यो सच्याउने सकिने गल्ती हुन जानेछ ।

तर आज एकथरी युवावर्ग सडकमा छ विध्वंसात्मक कार्यशैली उन्मुख र भविष्यप्रति मौन छ, संघारमाथि । जो जसरी गरे पनि आज मुलुकका देशिएका चौतर्फी समस्याहरुको कारणबाट टोर समुदायको सहयोगको मागले, राजनीतिको शैलिबाटले यथा सोच र राजनीतिको साथ नेपाली युवाहरुले केही गर्न अगिराई सकेको छ । युवाहरुमा धनी र विपन्नमा अन्तरले आज झन् अपेक्षा गरिरहेका छन् । एकपक्षक नेपालमाका प्रधानमन्त्री किन्टन चर्चीलले एकदा सम्बोधनमा भनेजस्तै जनताको आकाक्षालाई भनेका थिए- 'म तपाईहरुलाई आसो रगत, आसू, पसिना र केहरुबा दिन सक्दछु ।' आज हाम्रा युवाहरुका लागि यसै दायित्व आइपरेको छ । यसै युद्धले भनेका थिए 'अधिक रक्तपात राष्ट्रहितमा किनकि सफलको सहिद पूजा हुन्छ । हारेको भनेको तारकले पूजा हुन्छ, 'हारेको भनेको जीवन हुन्छ । यसै आह्वानलाई आत्मसात गर्दै आजी नेपाल निर्माण गर्न युवाहरुको साथ सहयोगको अपेक्षा आइज जरुरी भैसकेको छ ।

इतिहासको कालखण्डहरुमा यो प्रमाणित भैसकेको छ कि एकदा नेपाली पुस्तामे अलमलता र अस्पष्टता सकिसेपछि प्रगतिले गतिलाकेको छ । आज अलमल र लोडीपाची आएको पोएना गर्न त्याग सहिसकेको अवस्था मात्र हो । आज सम्झदार बोकेर जिम्मेवार दुई तिहाइ बहुमत छाडेर मुलुक र जनताका जीवनको दीघयता सोचेकेर जोखुमे हुन् त्यसलाई आजका युवाहरुले धेरै आगत गरेकाछ आजी नेपालको यथा